

LAD, m. 3. Den rörliga del af en väfstol, hvori väfskeden är inpassad.

LADA, f. 1. (af gamla verbet *Lada*, hupa) Hus, der otröskad säd och hö förvaras. *Föra in säden i l-orna*. — Har sammansättningarna Hö-, Sädes-, Salpeterlada.

LADDA, v. a. 1. (frekventativ af gamla verbet *Lada*, hupa) *L. ett fartyg*, lasta det. *L. ett skjutgevär*, införa skottet i dess pipa. *L. skarpt*, se *Skarpladda*.

LADDANDE, n. 4. Förrättningen, då man laddar.

LADDARE, m. 3. En, som laddar.

LADDFLASKA, f. 1. En in- och utvändigt med stanniöl belagd glasburk, men med bara kanter, och tillproppad med en kork, hvarigenom en ståltråd, öfverst försedd med en metallkula, går ned till botten af burken. Har sitt namn deraf, att flaskan *laddas* med elektricitet, då metallkulan hålles emot konduktorn på en elektricitetsmaskin. Kallas äfv. Leydnerflaska

LADDNING, f. 2. 1) Se *Laddande*. *Vid l-en af ett gevär, en kanon*. *Skeppet är under l.* — 2) I ett fartyg inlastadt gods. *Taga in en l. salt*. *Ett skepp med full l.* — 3) Skott af krut, kula, hagel, hvarmed ett skjutgevär laddas eller blifvit laddadt. *Stöta ned l-en i geväret*. *Taga l-en ur en bössa*.

LADDSKYFFEL, m. 2. pl. — *skufflar*. Redskap, hvarmed laddningen införes i kanoner.

LADDSTAKE, m. 2. pl. — *stakar*. Se *Laddstock*.

LADDSTAPEL, m. 2. pl. — *staplar*. (fys.) Stapel af fuktade tyglappar och metallplåtar, i begge ändar satt i förening med polerna af en Voltas stapel.

LADDSTOCK, m. 2. Smal käpp, hvarmed laddningen nedstöts i ett skjutgevär.

LADDSTOCKSNOT, m. 3. Urhållningen eller rännan för laddstocken på ett skjutgevär.

LADDSTOCKSHYFVEL, m. 2. pl. — *hyftar*. Hyfvel till urhållningen för laddstocken.

LADDTYG, n. 3. Redskap till kanoners laddning.

LADER, lād'r, m. 3. pl. Underkäken på en häst.

LADUFOGDE, m. 2. pl. — *fogdar*. (i Skåne) Rättare eller underinspektör på större egendomar.

LADUGOLF, n. 3. (uttalas vanligen lågå'llv) Se *Loggolf*.

LADUGÅRD, m. 2. (uttalas i allmänhet lågård ell. lågå'l) 1) Samteliga byggnader för boskapen vid en gård. — 2) Samteliga boskapen, som underhålles af en person, på ett och samma ställe. *Hafva stor l. Öka, minska sin l.* — 3) Se *Ladugårdshemman*.

LADUGÅRDSHEMMAN, n. 3. (ford.) Frälsehemman, sammanslaget under omedelbart bruk med ett säteri, till dettas styrkande.

LADUGÅRDSPIGA, (jfr. *Ladugård*) f. 1. Piga, hvars göromål är att ansa kreaturen i en ladugård.

LADUGÅRDSKÖTSEL, m. sing. Se *Boskapskötsel*.

LADUSVALA, f. 1. En art af Svalorna, som bygger sina bon på vindar, i lador, o. s. v. *Hirundo rustica*.

LADY, lād'di, f. pl. *ladies*. (eng.) 1) Titel för en engelsk lords, baronets eller riddares fru. — 2) Benämning, som af artighet tillägges deras döttrar. — 3) (i allm.) Fruntimmer af den fina världen.

LAF, m. 2. pl. *lafvar*. (bot.) Groddtrådväxt, tillhörande Algernas ordning, som blott trives i luften och växer på jord, sten eller träd. Kallas äfv. Luftalg.

LAFBÄL, n. 3. (bot.) Lafvarnes stjelk.

LAFHUS, n. 3. (bot.) Lafvarnes frögömmе.

LAFRÖDT, n. sing. Se *Orselj*.

LAFSKRIKA, f. 1. En art af Gångfåglarna, i Norrland, rödbrunt grå och mindre än Nötskrikan. *Garrulus infaustus*.

LAFSYRA, f. sing. (kem.) Ett slags syra uti Isländsmossa.

LAFVE, m. 2. pl. *lafvar*. 1) (i allm.) Af bräder hopslagen botten att lägga något på. — 2) Öfversta rummet i en badstuga. — 3) Hopslagna bräden, på hvilka man tvättar och torkar säd. — 4) Förvaringsrum af stockar eller bräder för vissa ämnen. Deraf *Kalklafve*, *Lerlafve*. — 5) Simpelt, af bräder hopslaget sängställe utmed en vägg. — 6) (jäg.) Liten läktare, uppbyggd i ett träd, för en eller flera skyttar, att deri lura på björn.

LAFVIG, a. 2. Beväxt med lafvar.

LAG, m. sing. I. (af *Lacka*, rinna, flyta) Egentligen: Vatten, vätska. Säges om vatten, som blifvit slaget på ett ämne, för att utdraga musten derur eller upplösa detsamma, eller som blifvit kokadt tillsammans dermed, i och för beredningen af en dryck eller för något särskilt ändamål. Man har således *Brygglag*, *Enelag*, *Socketlag*, m. fl.

LAG, n. 3. II. (af *Lägga*) 1) a) Hvarf af utmed hvarandra lagda föremål. *Ett l. af stenar i en mur, af säd på en loge, af socker, äpelskivor, salt, sill, tunnor*. *Ett l. malm*. *Lägga i l.* — b) (på krigskepp) Horisontel rad af kanoner på någondera sidan af däckets. *Ett l. af kanoner på ett skepp*. (Sjöl.) *Gifva ett l. hela, glatta l-et*, aflösa alla kanonerna på en fiende. — 2) Ordning, skick, stånd. *Bringa, sätta, ställa, lägga i l. Hålla vid l. Allting är i l., i godt l. Rycka, sätta ur l., i olag. Taga l., foga sig, aflöpa, lyckas, t. ex.: så se, huru det tar l. Det tar inte l.* går inte, lyckas inte. *Utan skick och l.*, utan all måtta, omåttligt, öfverdrifvet. *I l., till l., till l-s.* i ordning, till behag, till nöjes, t. ex.: *det är honom ingenting i l., till l.; göra en i l.; ingen kan göra honom till l-s; vara någon till l-s; tala någon i l. I godt l., makligt. I längsta, kortaste, senaste l-et*, nästan nog långt eller länge, nog kort, nog sent. *Vid l.*, ungefär, t. ex.: *hvar vid l.? här, der vid l.; så vid l.* så bortåt; *det är nu vid l. fyra år sedan. Vid det l-et*, vid den tiden; *vid det här l-et*, vid denna tiden, t. ex.: *huru långt kan han vara vid det här l-et?* — Har sammansättningen *Olag*. — 3) Sätt, tillstånd. I sammansättningarna *Väglag*, *Ordalag*. — 4) Yana, skick, bruk, sed, plägsed. *Det är så hans l. Han har det l-et allt lugna, allt han super. Elakt l.* se *Olag. Hästen har det elaka l-et att bitas*. — Sammansättningen *Olag*.

LAG, m. 2. III. (egentl. plur. af föreg.) 1) (i sin allmänaste betydelse) Det fastställda sättet, hvarpå en kraft verkar eller borde verka. *Naturens l-ar. Gudomlig l.*, af Gud ifrån evighet stadgad, genom förnuftet och samvetet menniskan föreskrifven regel för hennes handlingssätt (till skillnad ifrån *menisklig l.*). *Moralisk l.*, *naturlig l.*, samvetets föreskrift för den fria viljan. *Logiska l-r.*, de evigt och för alla gällande nödvändiga reglor, enligt hvilka förståndet måste tänka.